

SUOMEN LÄNTISEN TEOLLISUUSVYÖHYYKKEEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Tilastoanalyysi Centria-ammattikorkeakoulun ulkoisesta
toimintaympäristöstä keväällä 2025

Analyysin sisältö

1

Tiivis kuvaus Centrian ulkoisesta toimintaympäristöstä alue-, väestö- ja työpaikkakehityksen näkökulmista

2

Vertaileva tilastoanalyysi aluetalouteen, tutkimukseen ja tuotekehitykseen sekä osaamiseen ja koulutukseen liittyvästä dynamiikasta Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnan sekä Kokkolan, Pietarsaaren ja Ylivieskan seudun että Centria ammattikorkeakoulun positiosta alueiden ja korkeakoulujen joukossa.

3

Kokoava yhteenveto Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan sekä Kokkolan, Pietarsaaren ja Ylivieskan seudun että Centrian näkökulmasta.

Alue- ja väestönkehityksen tilannekuva keväällä 2025

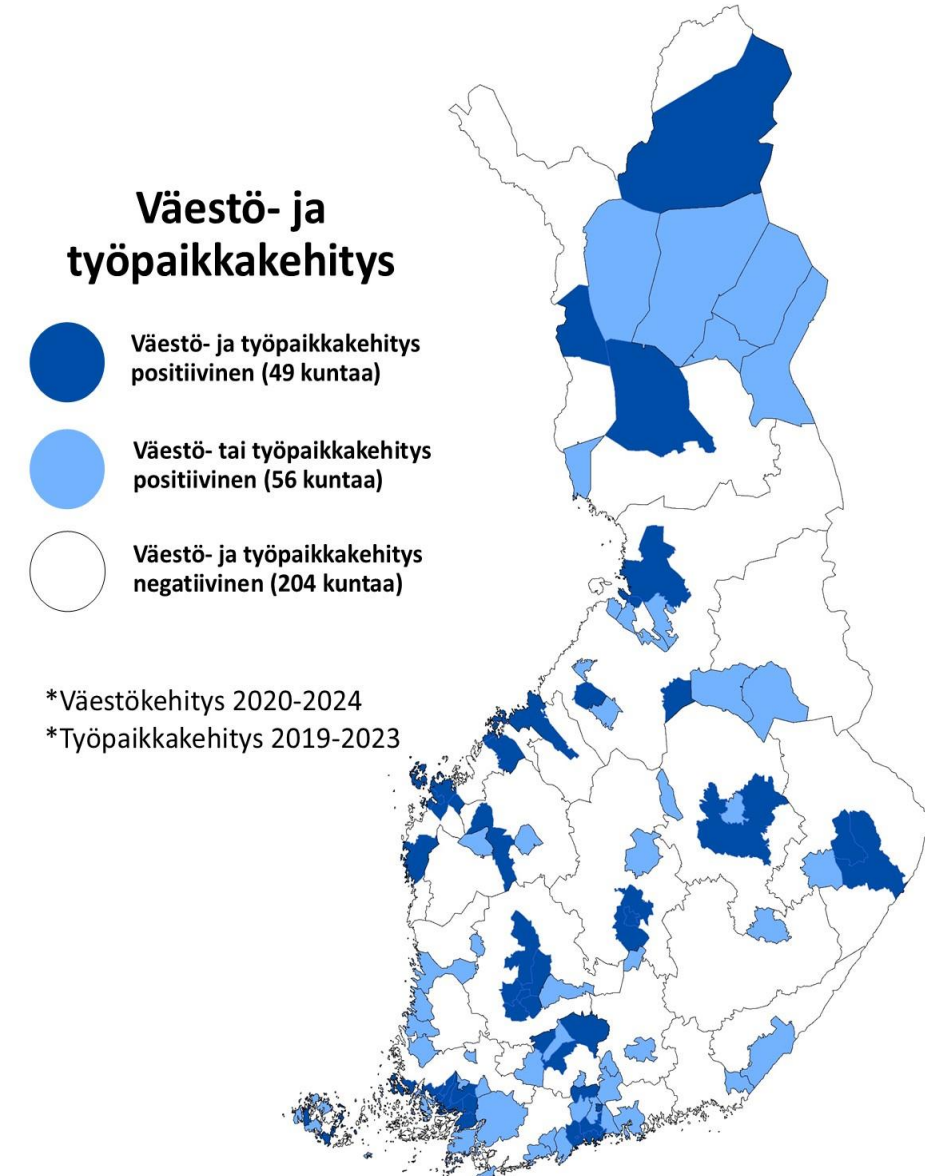
- 1. Kaupungistumis- ja keskittymiskehitys** jatkuu koronakriisin aiheuttaman ”rytmihäiriön” jälkeen
supervoima etenkin läntisessä osassa maata
- 2. Väestö- ja ikärakenteen isot muutokset** lisäävät alueiden välisiä eroja
- 3. Maahanmuutto ja monikielistyminen** vaikuttavat kaikkeen ja kaikkialle
- 4. Vihreistä investoinneista** voi tulla aluekehityksen uusi
- 5. Nopeiden liikenneyhteyksien, korkeakoulujen ja sijainnin välinen vahva keskinäis- ja polkuriippuvuus** korostuu edelleen
- 6. Alueellinen erilaistuminen ja eriytyminen** syvenee sekä lisää alueellisia eroja maan eri osien välillä ja maakuntien sisällä

CENTRIAN TOIMINTA-ALUEELLA JUURI NYT **ISO MOMENTUM!**

- 1. SIJAINTIETU:** sijainti läntisessä Suomessa sekä rannikolla tai sen läheisyydessä
- 2. GEOPOLIITTINEN ETU:** läntisten yhteyksien merkityksen korostuminen huoltovarmuuden ja turvallisuusympäristön muuttuessa
- 3. INVESTOINTIETU:** vihreän siirtymän investointeihin tai aikomuksiin liittyvä valtava potentiaali, josta seuraa ajan kanssa paljon muita myönteisiä kerrannaisvaikutuksia
- 4. ELINVOIMAETU:** alueella vahva yritys- ja työllisyysdynamiikka, joka luo vahvan perustan muulle toimeliaisuudelle ja myönteiselle polkuriippuvuudelle

VÄESTÖ- JA TYÖPAIKKAKEHITYS

kunnittain viiden viime vuoden aikana*

Alueen kilpailukyvyn kovat ja pehmeät voimatekijät

1

Alueen infrastruktuuri ja sijainti: hyvät liikenne-, energia- ja tietoliikenneyhteydet sekä aikaetäisyydet tärkeimpiin solmupisteisiin.

2

Alueen koulutus ja osaaminen: alueen monipuolinen koulutustarjonta ja työvoiman koulutuspääoma houkuttelevat yrityksiä ja lisäävät potentiaalista innovaatiokykyä.

3

Alueen yritystoimintaympäristö ja -ilmapiiri: alueen yritysdynamiikan tunnusluvuilla ja yritysilmapiirillä iso merkitys yritysten sijainti- ja investointipäätöksissä.

4

Alueen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta: TK-menojen määrä, TK-toimintaa harjoittavat yritykset sekä korkeakoulujen ja yritysten välinen yhteistyö lisäävät alueen kilpailukykyä.

5

Alueen työvoiman saatavuus: alueen riittävä ja osaava työvoima keskeinen tekijä esim. yritysten sijaintipäätöksissä

6

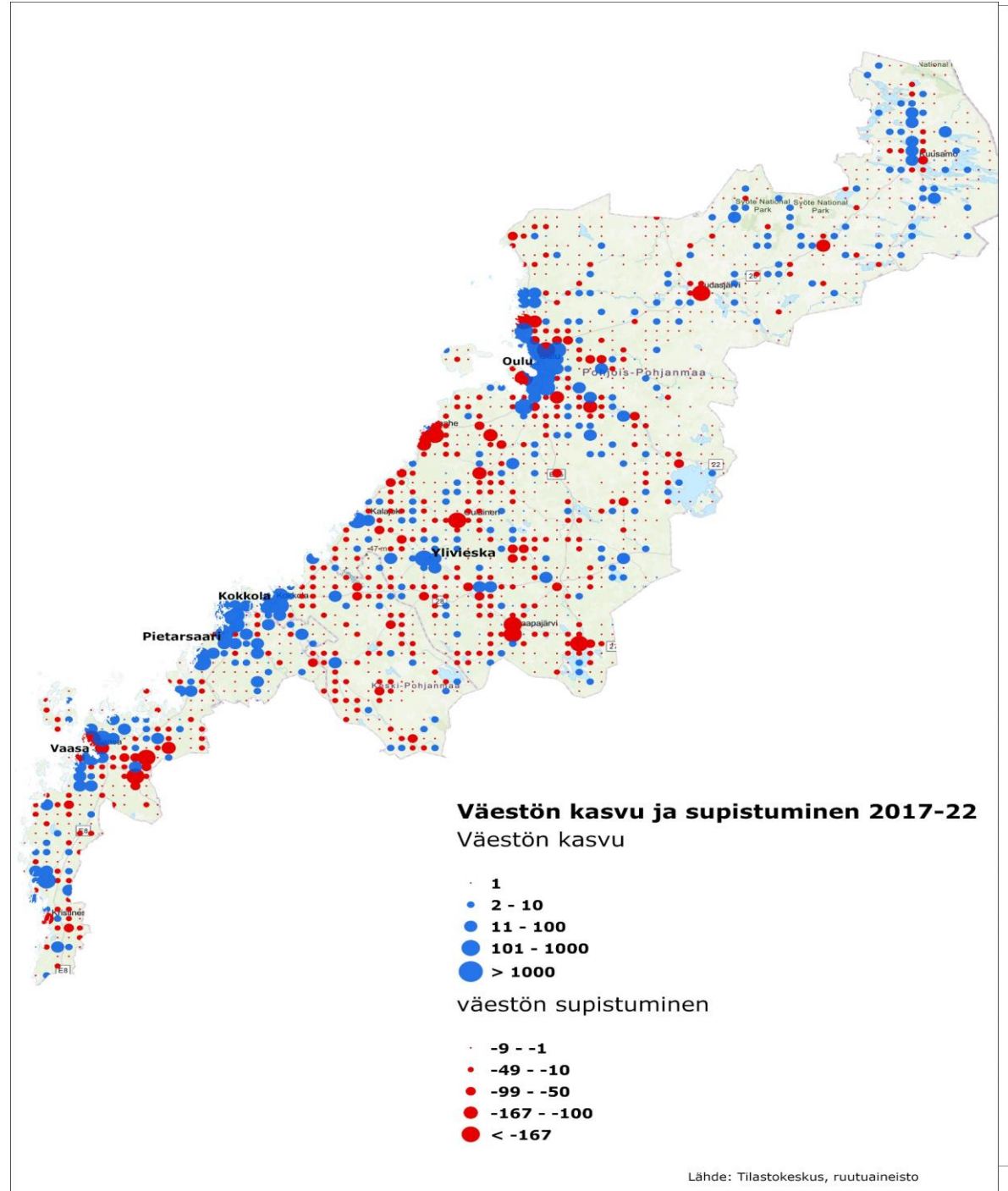
Alueen yhteistyökulttuuri: alueen keskeisten toimijoiden halusta ja kyvystä tehdä yhteistyötä sekä edistää yhdessä alueen kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

7

Alueen imago, maine ja mielikuva: alueen mieli- ja mainekuviin liitetyt asiat vaikeasti mitattavissa ja muutettavissa, mutta keskeinen merkitys taustalla sijainti- tai investointipäätöksiä tehdessä

Väestö kasvoi Centrian sijaintipaikkakunnilla

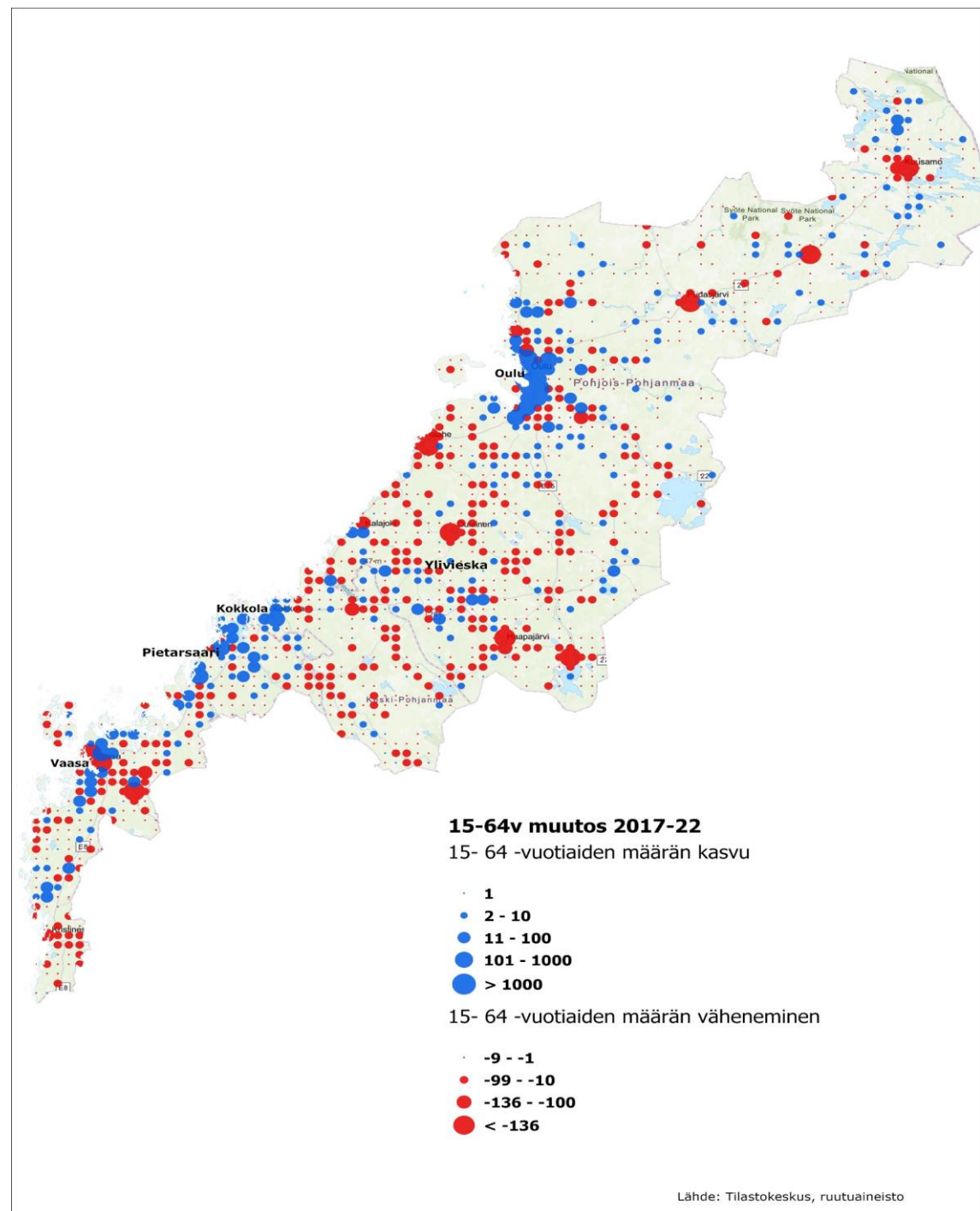
- Ensimmäinen kartta kuvaa Centrian vaikutusalueella olevien kuntien väestönmuutosta vuosina 2020-2024. Centrian sijaintipaikkakunnilla väestö kasvoi ajanjakson aikana niin Kokkolassa, Pietarsaassa kuin Ylivieskassa vuosina 2020-2024
- Toinen kartta kuvaa Centrian vaikutusalueen väestönkasvua ja supistumista 5 km x 5 km ruuduissa vuosina 2020-2023. Väestö kasvoi Centrian vaikutusalueen koulutuksen sijaintipaikkakunnilla Kokkolassa, Pietarsaassa ja Ylivieskassa sekä niiden välittömässä läheisyydessä.

Lasten ja työikäisten määrä kasvoi Centrian sijaintipaikkakunnilla

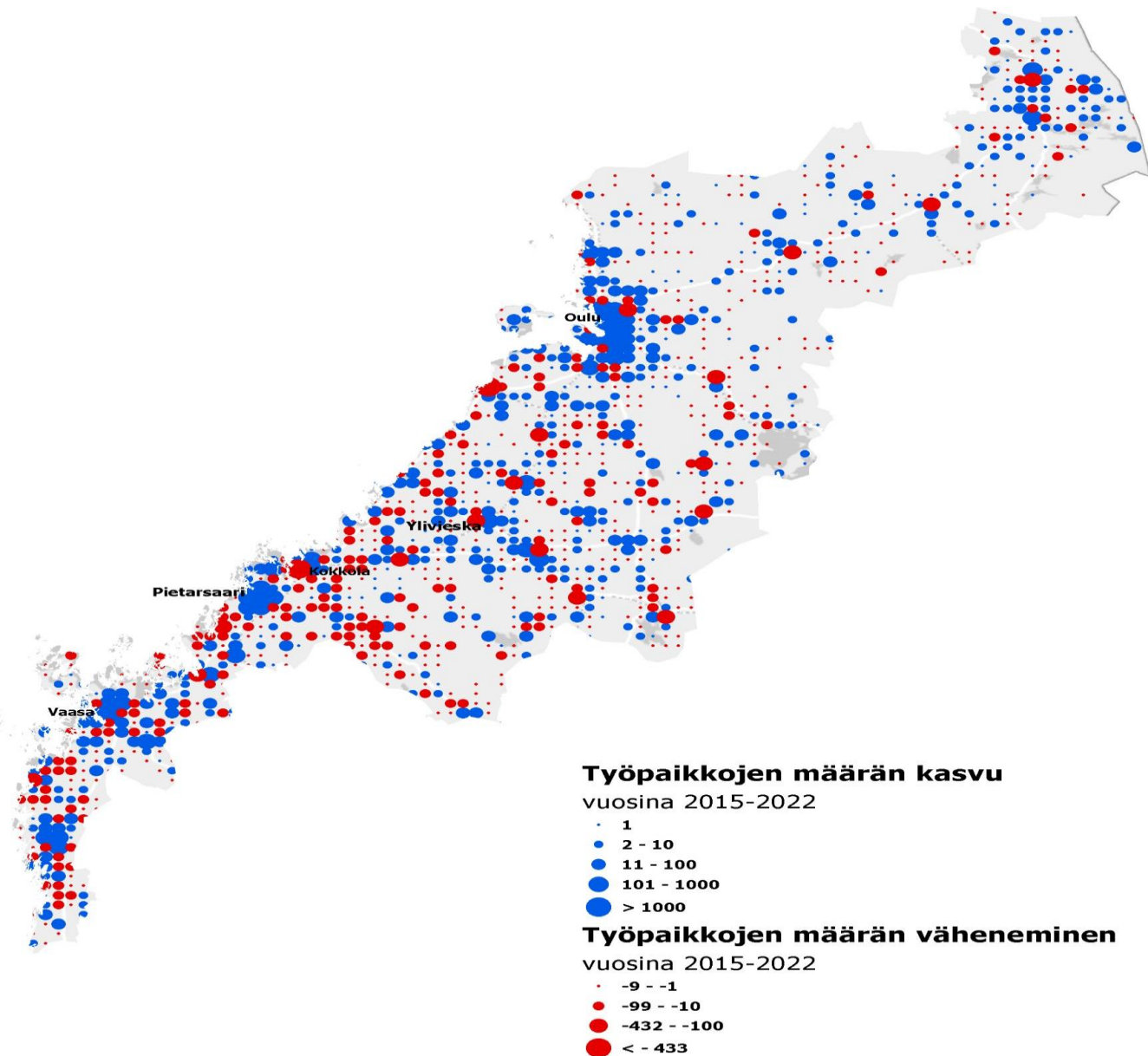
Ensimmäinen kartta kuvaa alle 15-vuotiaiden määrän kehitystä Centrian vaikutusalueella 5 km x 5 km ruuduissa vuosina 2017–2022. Alle 15-vuotiaiden määrä väheni Centrian vaikutusalueella yhteensä noin 10 000 lapsella. Lasten määrä kasvoi noin joka viidennessä (21,3 %) ruudussa. Lasten ruudut kasvoivat lähinnä Centrian sijaintipaikkakunnilla etenkin Kokkolan ja Pietarsaaren välittömässä läheisyydessä

Toinen kartta kuvaa 15–64-vuotiaiden työikäisten kehitystä 5 km x 5 km ruuduissa Centrian vaikutusalueella vuosina 2017–2022. Työikäisten määrä väheni yhteensä noin 4 700 henkilölä ajanjakson aikana. Työikäisten määrä kasvoi alle joka viidennessä (18,3 %) ruudussa vuosina 2017–2022. Työikäisten määrä kasvoi Centrian sijaintipaikkakunnilla etenkin Kokkolan ja Pietarsaaren läheisyydessä ja pistemäisesti Ylivieskan ympäristössä

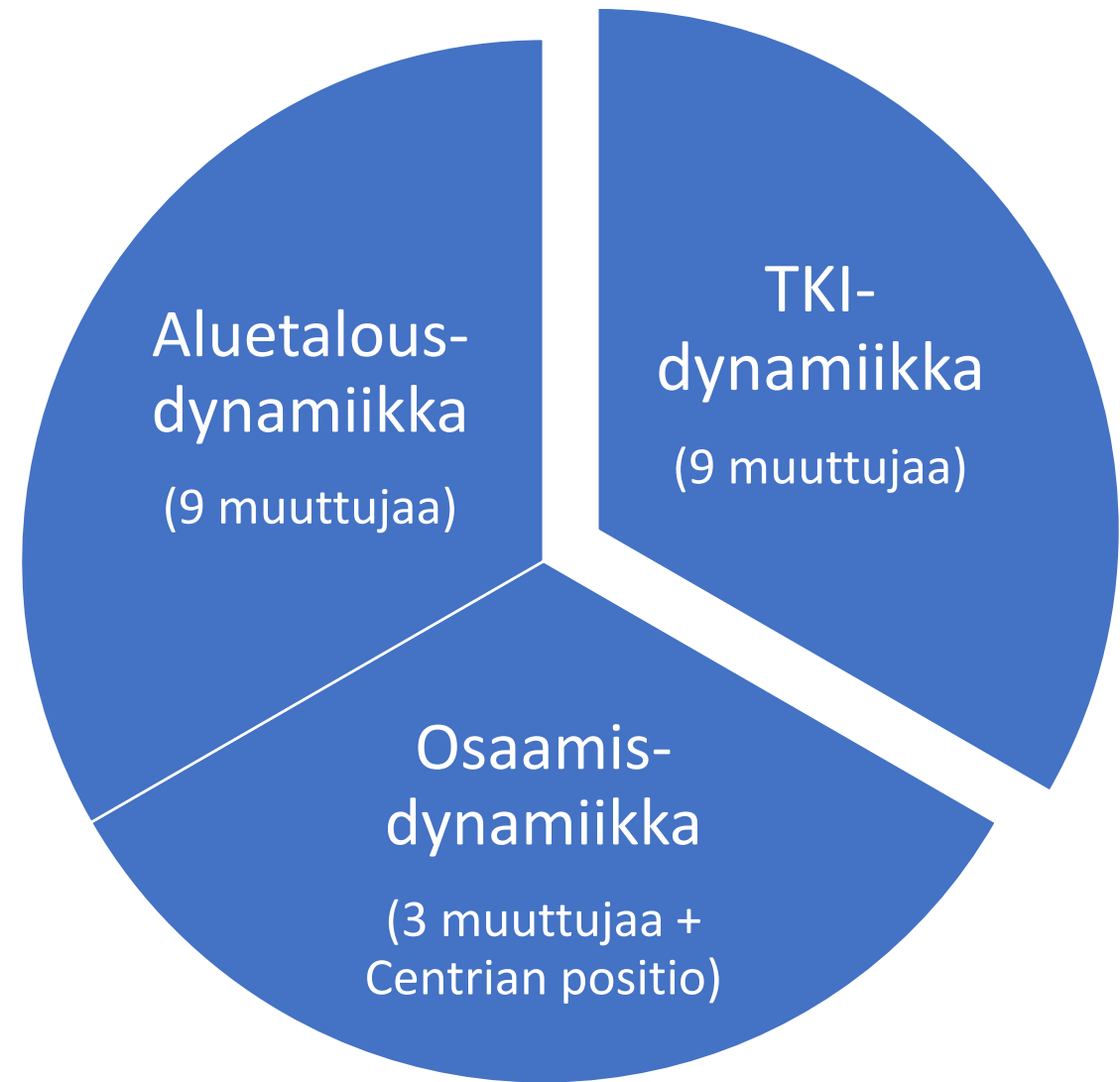
Centrian vaikutusalueella työpaikkakehitys lievästi positiivista

- Ensimmäinen nelikenttäkartta kuvaa väestö- ja työpaikkakehitystä kunnittain Centrian vaikutusalueella vuosina 2018–2022. Väestö- ja työpaikkakehitys oli Centrian sijainnissa samanaikaisesti positiivista mm. Kokkolassa ja Ylivieskassa.
- Toinen nelikenttäkartta kuvaa työpaikkakehitystä 5 km x 5 km ruuduissa Centrian vaikutusalueella vuosina 2015–2022. Centrian laajalla vaikutusalueella työpaikkojen määrä kasvoi kohtuullisen paljon (+21 300). Työpaikkojen määrä kasvoi lähes joka kolmannessa (31,2 %) ruudussa.

Centrian vaikutusalueen positio kilpailukyky-dynamiikassa

- Centrian vaikutusalueen maakuntien ja seutukuntien positiota tarkasteltiin kolmeen kilpailukykyteemaan liityvillä avainmuuttujilla
- Jokaiseen kolmeen teemaan valittiin avainmuuttujia, joiden avulla tarkasteltiin Centrian vaikutusalueen kolmen maakunnan ja Centrian sijaintipaikkakuntien seutujen positiota suhteessa muihin alueisiin
- Jokaisen avainmuuttujan kohdalla tehtiin keskeiset nostot Centrian vaikutusalueen kilpailukykyä suhteessa koko maahan

Keski-Pohjanmaan maakunnan (18) ja Kokkolan seudun (69) kilpailukyky avainmuuttujilla

BKT
€/as. 2023

13 (18)
21 (69)

TAVARAVIENTI
€/as. 2024

1 (18)

NETTOTULOT
€/as. 2023

18 (18) €
60 (69)

**TYÖLLISYYS-
ASTE (%)**

3 (18)
14 (69)

**TYÖPAIKKA-
MUUTOS (%)**
2019-2023

11 (18)
22 (69)

YRITYSTIHEYS
promillea Q1/2024

9 (18)
53 (69)

TK-MENOT
€/as. 2023

10 (18)
15 (69)

BF-RAHOITUS
€/as. 2023

2 (18)

**KOULUTUS-
TASO 2023**

12 (18)
16 (69)

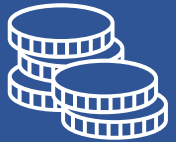
**KORKEA-ASTEEN
TUTKINTO %**

16 (18)
19 (69)

Pohjanmaan maakunnan (18) ja Pietarsaaren seudun (69) kilpailukyky avainmuuttujilla

BKT
€/as. 2023

3 (18)
20 (69)

TAVARAVIENTI
€/as. 2024

4 (18)

NETTOTULOT
€/as. 2023

6 (18)
41 (69)

**TYÖLLISYYS-
ASTE (%)**

1 (18)
3 (69)

**TYÖPAIKKA-
MUUTOS (%)**
2019-2023

2 (18)
17 (69)

YRITYSTIHEYS
promillea Q1/2024

5 (18)
28 (69)

TK-MENOT
€/as. 2023

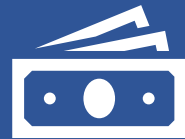
4 (18)

32 (69)

BF-RAHOITUS
€/as. 2023

7 (18)

**KOULUTUS-
TASO 2023**

6 (18)

27 (69)

**KORKEA-ASTEEN
TUTKINTO (%)**

4 (18)

27 (69)

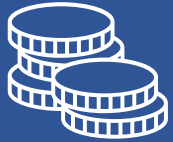

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan (18) ja Ylivieskan seudun (69) kilpailukyky avainmuuttujilla

BKT

€/as. 2023

11 (18)

38 (69)

TAVARAVIENTI

€/as. 2024

16 (18)

NETTOTULOT

€/as. 2023

17 (18)

64 (69)

TYÖLLISYYS-

ASTE (%)

13 (18)

27 (69)

TYÖPAIKKA-

MUUTOS (%)

2019-2023

2 (18)

41 (69)

YRITYSTIHEYS

promillea Q1/2024

13 (18)

38 (69)

TK-MENOT

€/as. 2023

2 (18)

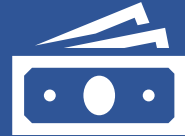

36 (69)

BF-RAHOITUS

€/as. 2023

6 (18)

KOULUTUS-

TASO 2023

3 (18)

33 (69)

KORKEA-ASTEEN

TUTKINTO (%)

6 (18)

43 (69)

Centrian keskeisiä toimintaan liittyviä tunnuslukuja

4 434

opiskelijaa vuonna 2024

638

suoritettua amk-tutkintoa 2023

87

suoritettua yamk-tutkintoa 2023

819

ulkomaalaista tutkinto-opiskelijaa vuonna 2023

84,5 %

Amk-tutkinnon suorittaneista työllisiä tai työllisiä opiskelijoita 2023 lopussa (2019-2023)

91 %

Yamk-tutkinnon suorittaneista työllisiä tai työllisiä opiskelijoita 2023 lopussa (2019-2023)

198

tutkimus- tai muuta TK-henkilöstä vuonna 2024

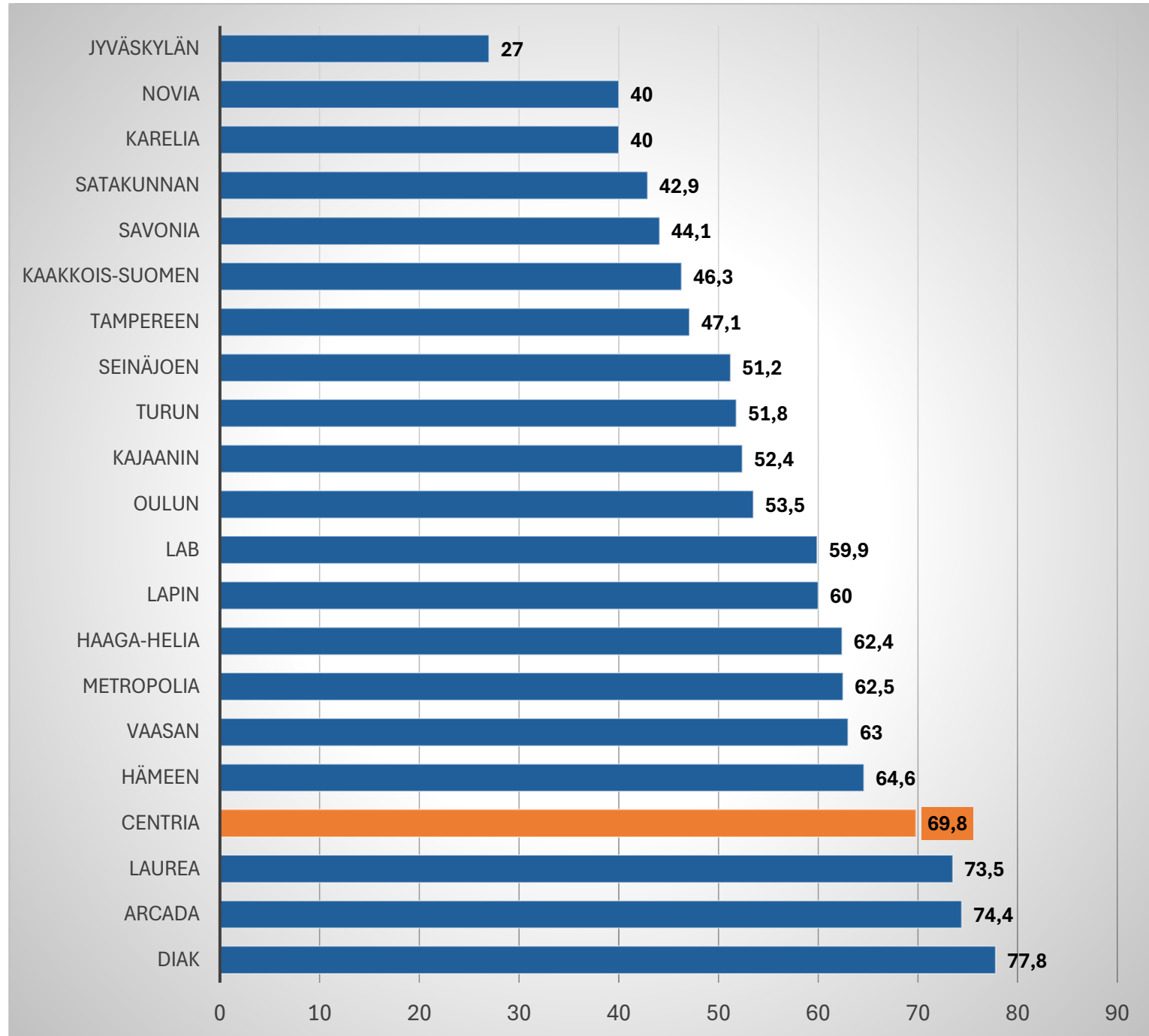

8,2 M€

ulkopuolisten tutkimusrahoitusta vuonna 2023

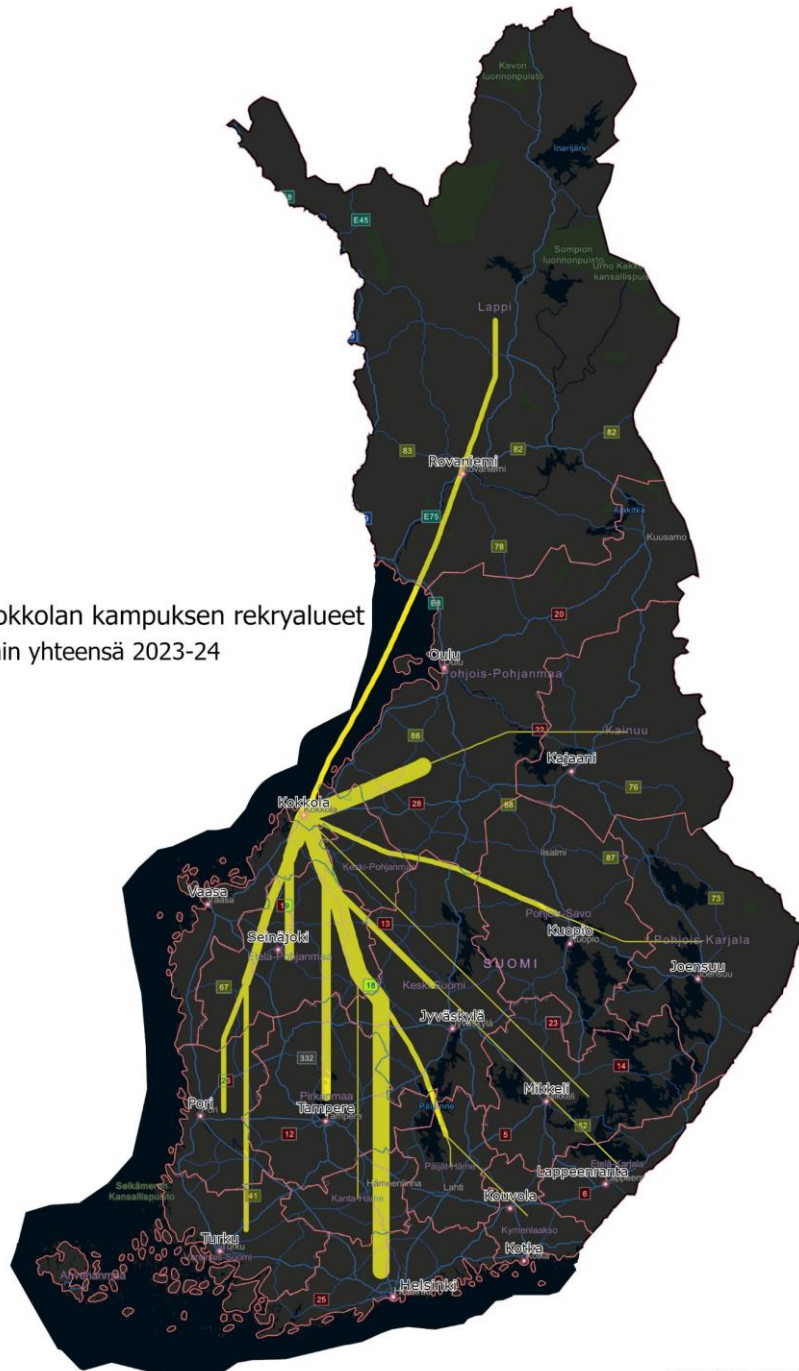
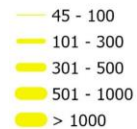
Muutamia nostoja Centrian positiosta korkeakoulujen joukossa...

- Ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden osuus (%) kaikista opiskelijoista toiseksi korkein kaikista korkeakouluista vuonna 2023
- Ulkopuolisen tutkimusrahoituksen määrä per ammattikorkeakoulun TK-henkilöstön määrä toiseksi korkein vuonna 2023
- Ulkomaalaisten amk-tutkinnon suorittaneiden työllistyminen kaksi vuotta tutkinnon suorittamisen jälkeen neljänneksi korkein vuonna 2023

Centrian Kokkolan kampuksen hakijoiden rekrytointialueet vuosina 2023-2024

Centrian Kokkolan kampuksen rekryalueet
Maakunnittain yhteensä 2023-24

Lähde: Opetushallituksen tilastopalvelu, Vipunen

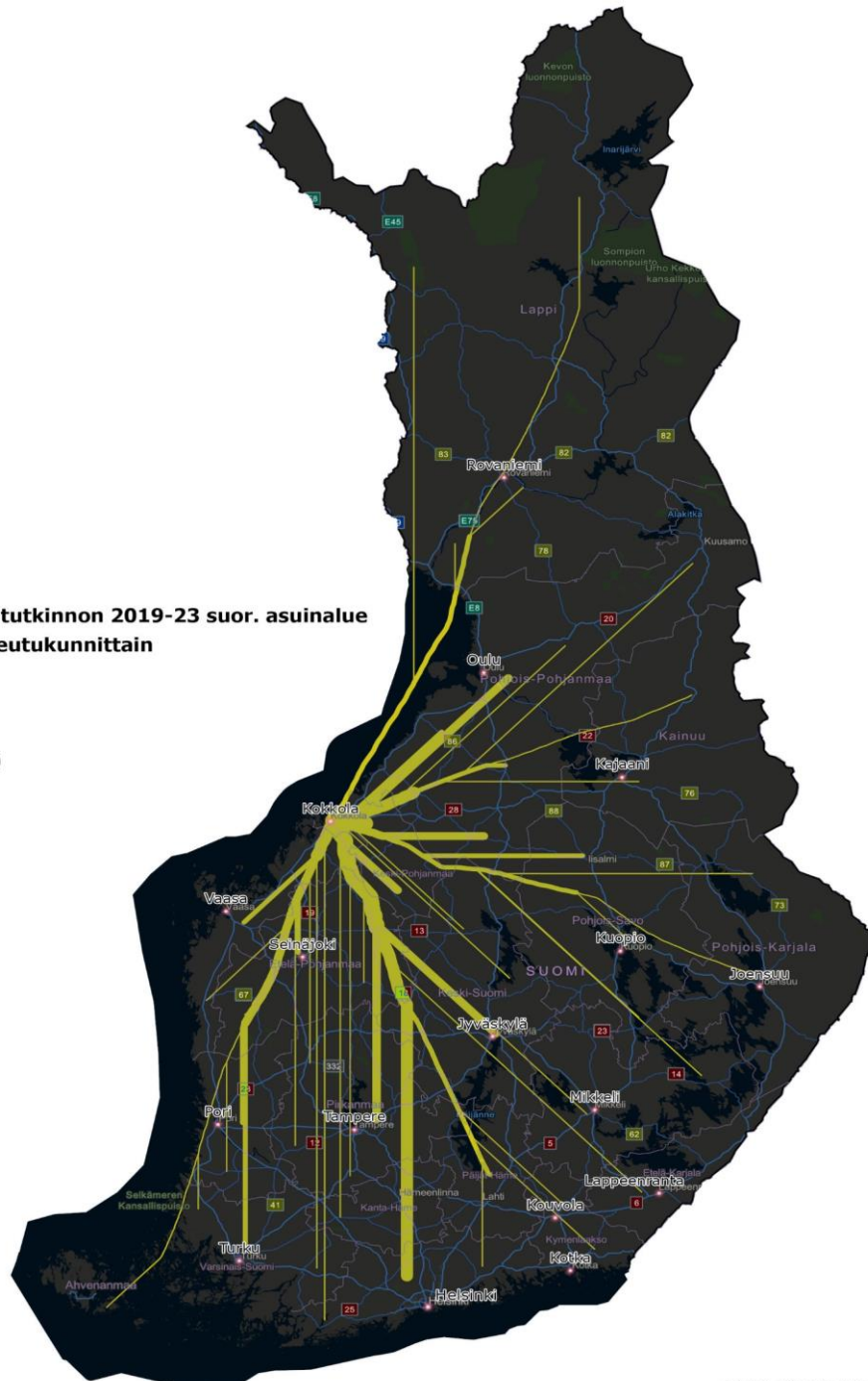
- Viereinen juurikartta kuvaa Centrian Kokkolan kampukselle hakeneiden ja paikan vastaanottaneiden lähtöalueita maakunnittain vuosina 2023-2024
- Hakijoita Centrian Kokkolan kampukselle Suomen sisältä tuli Keski-Pohjanmaan ulkopuolelta eniten Pohjois-Pohjanmaalta (24,3 %), Uudeltamaalta (23,4 %), Pirkanmaalta (9,9 %) ja Etelä-Pohjanmaalta (9 %)
- Hieman yli joka viides (20,7 %) hakija Centrian kaikista kotimaan hakijoista tuli omasta maakunnasta eli Keski-Pohjanmaalta

Lähde: Tilastokeskus, Ruututietokanta; Opetushallituksen tilasto-palvelu Vipunen

Centriassa amk-tutkinnon 2019-2023 suorittaneiden asuinalue vuoden 2023 lopussa

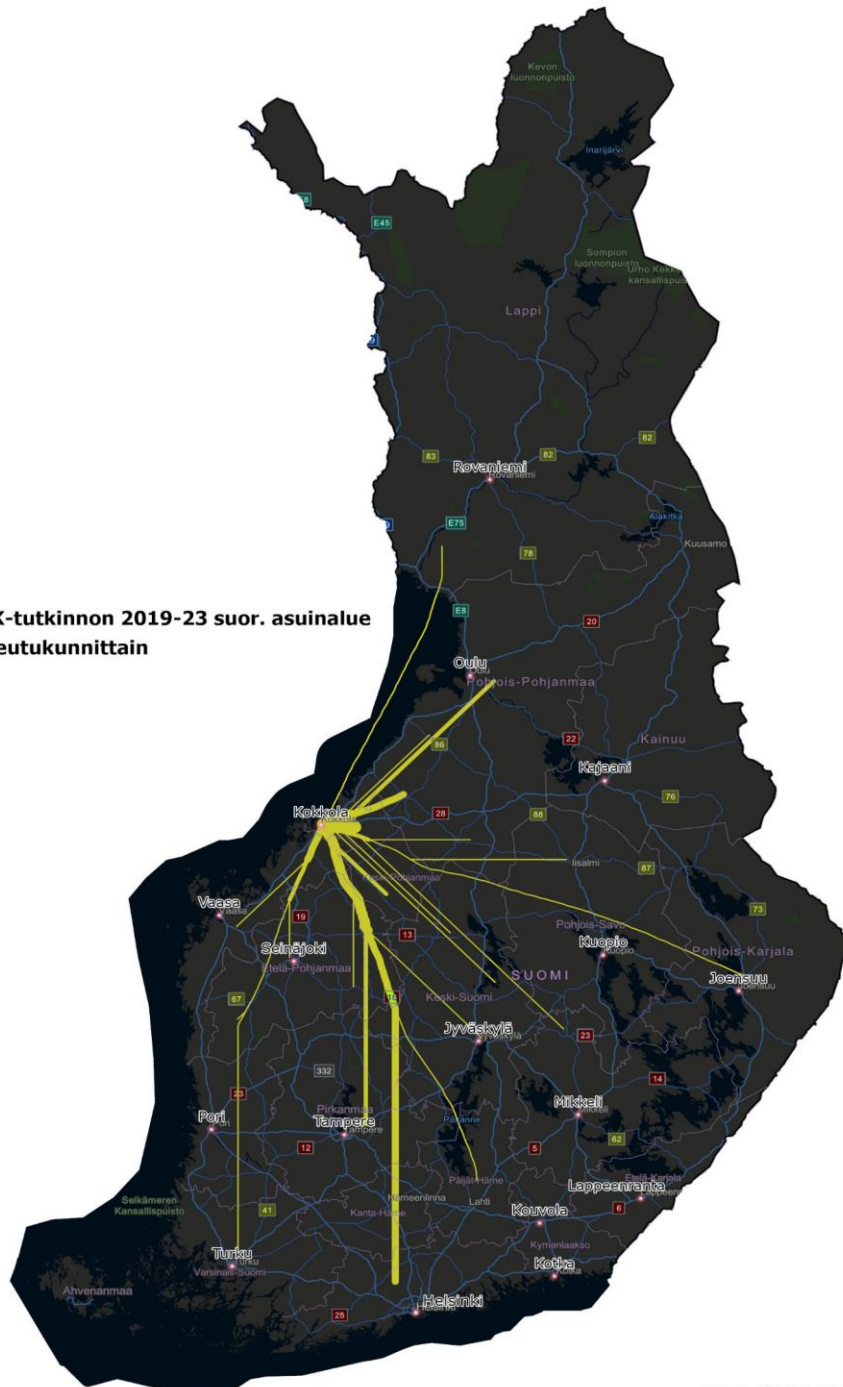
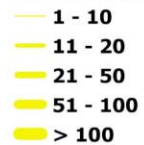
- Viereisessä juurikartassa on tarkasteltu Centriassa amk-tutkinnon 2019-2023 suorittaneiden (n=2 532) asuinseutua vuoden 2023 lopussa
- Centriasta valmistuneista hieman alle kolmannes (30 %) asui Kokkolan seudulla vuoden 2023 lopussa
- Seuraavaksi eniten Centriasta valmistuneita asui Helsingin (16,5 %), Ylivieskan (9,7 %), Pietarsaaren (6,8 %), Oulun (6,6 %), Tampereen (4,9 %) ja Nivala-Haapajärven (4,5 %) seuduilla

Centria AMK-tutkinnon 2019-23 suor. asuinalue
Lukumäärä seutukunnittain

Centriassa yamk-tutkinnon 2019-2023 suorittaneiden asuinalue vuoden 2023 lopussa

Centria YAMK-tutkinnon 2019-23 suor. asuinalue
Lukumäärä seutukunnittain

Lähde: Tilastokeskus,
Sijoittumispalvelut-tietokanta

- Viereisessä juurikartassa on tarkasteltu Centriassa yamk-tutkinnon 2019-2023 suorittaneiden (n=310) asuinseutua vuoden 2023 lopussa
- Centriasta valmistuneista yli kolmannes (37,5 %) asui Kokkolan seudulla vuoden 2023 lopussa
- Seuraavaksi eniten Centriasta valmistuneita asui Helsingin (15,5 %), Ylivieskan (14,8 %), Pietarsaaren (7,7 %), Oulun (6,6 %), Tampereen, Oulun ja Kaustisten (3,5 %) sekä Nivala-Haapa-järven (3,2 %) seuduilla

Lähde: Tilastokeskus, Ruutuaineisto; Tilastokeskus: Sijoittumispalvelut-tietokanta; Kartta: Timo Widbom 2025

SUMMA SUMMARUM

CENTRIAN NÄKÖKULMASTA

- 1. Centrian** laaja kolmen maakunnan alueelle ulottuva vaikutus-alue on yhtäältä monipuolinen ja mahdollistava sekä toisaalta mosaiikkimainen ja vaikeasti hallittava
 - 2. Centrian** koulutuksen sijaintipaikkakunnat ja niiden välittömässä läheisyydessä oleva seutu on kohtuullisen vahva erilaisilla kovan kilpailukyvyn tunnusluvuilla
 - 3. Centrian** rooli ja merkitys korkeakoulu-, opiskelu- ja osaamiskeskittymänä kriittinen varsinkin Keski-Pohjanmaan maakunnan kehityksen kannalta
 - 4. Centria** on korkeakoulujen kärkeä suhteessa kokoonsa varsinkin ulkopuolisen tutkimusrahoituksen määrässä ja ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden osuudessa suhteessa kaikkiin opiskelijoihin
 - 5. Centrialla** iso momentum hyötyä oman toiminta-alueen eli läntisen Suomen sijainnin ja yhteyksien mahdollistamista eduista sekä vihreän siirtymän tarjoamista edelläkävijyyseduista
- +** Ellei Centriaa olisi alueella, se pitäisi keksiä!

MOMENTUM POTENTIALI

